

in vina, verjetno tako in drugače. V svoji monografiji lagodno berljivo, skrajno informativno in elegantno poznavalsko razdre besedo, dve o medsebojnih odnosih med vinom in Slovenci, kar seveda nikakor ne more biti odveč. Pisec predgovora opozarja, da govori Medved o "Kristusovi kulturi", ki je seveda evropsko-ameriška, naslednica grško-rimske, kajpak pa je za slovensko estetiko uživanja jasno, da ne premore kaj prida ustrezne literature, informatorjev, priročnikov in interpretativnih, literarnih zvrsti. To je kajpak zlahka umljivo: ste v zadnjih letih prebrali pesem, dramo, zgodbo ali roman, ki bi o "prav tem" spregovoril inovativno? Ste? Torej berete Kolška, Jesiha in Žabota v Literaturi! (Igor Bratož)

Elsa Morante: ARACOELI. Založba Mladinska knjiga, Ljubljana 1993 (prevedel Srečko Fišer). *Aracoeli*, zadnji od štirih romanov ene vodilnih italijanskih povojnih pisateljic, nas s suverenim in metaforično nabitim jezikom (prevod Srečko Fišer) popelje v zavozlan svet triinštiridesetletnega intelektualca, ki se v romanesknem nizanju reminiscenc spominja usodnega otroštva, kjer naj bi tičal glavni vzrok za njegovo do skrajnosti "razbito" psiho. V romanu, ki je eksempl boemskega tavanja, je nanizana kopica podob o nemoči, ki jo povzroči bolečina spomina. Eklatanten primer avtodestrukcije "zrele osebe", ki je posledica "naivnega", a usodnega otroštva. Skratka: obvezno branje. (Jurij Hudolin)

Bojan Novak: VELIKA PREVARA. Samozaložba, Ljubljana 1992. Droben pesniški prvenec Bojana Novaka je sad več kot desetletneg ubesedovanja radikalnega pesniškega spopada s svetom. Poezija v tej na zunaj skromni knjižici je skrbno izbrana, iz svojega obširnega opusa je pesnik izbral le najudarnejše tekste. Njegova poetika je zastavljena kot neprizanesljiv obračun z zlaganim svetom "mask", njena govorica pa je ostra, trda in na trenutke tudi groba. V lastni deziluzornosti je to prava urbana govorica, svojevrsten *hard core poezije*, ki preseneča tudi s specifično melodiozno domačnostjo. Zaradi ljubezni do sveta je pesnik v odnosu do njega še toliko bolj brez kompromisov, z njim se bori - ves iz sebe - nenačrtno; kot pravi v zadnji pesmi: "Za konec brez zmagovalca." Poezija, ki je vsekakor vredna pozornega branja. (Primož Repar)

OB SREBRNI REKI. KRATKA PROZA ARGENTINSKIH SLOVENCEV. Izbral, uredil in spremno besedo napisal Andrej Rot, Mladinska knjiga, Ljubljana 1993. Ta knjiga je za antologijo *Pod južnim križem* (Celje 1992) druga antologija, ki je izšla v Sloveniji in prinaša izbrano prozo slovenskih izseljencev v Argentini. Urejena je po motivno-tematskem ključu, vendar se ta skoraj docela ujema z generacijskim. Pisatelji, ki so že objavljali doma, preden so prišli v Argentino, večinoma nadaljujejo tradicijo domačjske literature (na primer Stanko Kociper). Drugi, večidel nekoliko mlajši, obdelujejo motive iz zdomskega življenja. Med njimi še zlasti izstopata Ruda Jurčec in Zorko Simčič (v tej antologiji zadnjega sicer ni), ki spadata tudi med duhovne vodje slovenske diaspore v Argentini: njuna daljša pripovedna dela iz petdesetih in

šestdesetih let bodo slovensko literarno zgodovino v prihodnje gotovo zaposlovala z vprašanjem, kdaj pravzaprav je na slovensko literaturo začel vplivati eksistencializem. Tretji, najmlajši, pa motivno-tematsko ravno tako izhajajo iz okolja, v katerem živijo, vendar niso več zdomci. Najvidnejša v tej generaciji sta pisateljica Vlady Kociancich ter pesnik in pisatelj Pavle Štrukelj. V njunih tekstih se pozna vpliv južnoameriške literature, medtem ko vse oziroma skorajda vse že pišeta v španščini. (Vid Snoj)

Goran Rem: ZADOVOLJŠTINA U TEKSTU, RZ RK SSOH (Biblioteka Quorum), Zagreb 1989. Letnici izida te knjige ni verjeti. Izšla je namreč leta 1992, potem ko je najprej obtičala v korekturah pri založniku, ki se je do lani ne samo preimenoval, ampak celo preoblikoval, tako da pravzaprav nima naslednika in so ga v tiskarno spravili tisti navdušenci, ki niso dovolili, da bi njihova ustvarjalna prizadevanja onemogočila kakršnakoli posledica spreminjanja oblasti. Prav najbolj radikalna posledica tega spreminjanja - vojna - pa je vzrok, da o knjigi skorajda ni bilo zapisov ne v hrvaških ne v drugih občilih nekdanj skupnega jugoslovanskega prostora. Rem je namreč sestavil pesniško antologijo takratne Jugoslavije tako, da je zbral besedila in svoje eseje o njih po ključu lastnega užitka, ki ga v uvodu razlaga kot "grozeč upor, ki je s paradoksalnostjo mesta obračuna spodbujen k novi hiperprodukciji, omeščani z melanholijo." Z očmi bralca: Rem išče rok senzibilnost v poeziji. Da to ni ezoterično dejanje, potrjuje dejstvo, da v teh mesecih literarne večere v osiješkem Domu mladih, ki jih izmenjuje z rok koncerti organizira prav Rem, obišče vsakič več kot sto petdeset ljudi. (Virna Lešnik)

Ciril Ribičič: RAD SEM JIH IMEL. Devetdeset dni volilnega imenika 1992. Karikature Franco Juri. Založba Mihelač, Ljubljana 1993. "Slovenija resda ni raj za kmete, študente, železničarje, rudarje, zdravnike, sodnike, upokojence itn., je pa obljubljen deželca za politike," je v eni od majskih Mladin zapisal Bernard Nežmah. In res, poleg vsega je razvila tudi svoj še-preden-sestopim (sem odstavljen, se poslovim, zapustim, umaknem)-iz politike-napišem-knjigo žanr, izdam morje svinjarij, ki so jih počeli drugi, sprožim s tem val škandalov, populariziram samega sebe in sploh vsak dan znova skrbim za to, da se me bodo ljudje spominjali. Torej žanr, ki ga v tujini ne poznajo, saj tam politiki pišejo spomine, vozeč se po upokojenskih tirih. Ribičičev prispevek v to zbirko, ki ji bo morala klasifikacija NUK nameniti posebne oznake, pa se vendar na neki način od svojih predhodnikov razločuje: nobenih škandalov, nobenih pikantnosti, nikakršnih namigovanj kdo, kdaj, s kom in zakaj... in kljub temu da ves čas govori o sebi, bi se težko zabavali nad njegovo samoljubnostjo ali narcisoidno nekritičnostjo. Ribičič je kvečjemu osebno prizadet nad zmuzljivostjo in pragmatičnostjo bivšega predsednika svoje stranke, sedaj predsednika republike, čigar ljubezen do predvčerajšnjih komunistov in včerajšnjih prenoviteljev je doživela klavno ohladitev. In Ribičič je tudi res edini, ki ne laže, ko za vse svoje politične zaveznike in sovražnike zapiše: Rad sem jih imel. V tem najbrž tiči tudi skrivnost, zakaj se knjiga ni uvrstila med uspešnice. (Pina Kek)